מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות מתי מוסיפים ה׳ הידיעה לשם עצם
- להבין שגם שם תואר אחרי שם עצם מיודע מקבל ה׳
- לדעת מתי ה׳ הידיעה נעלמת בכתיב (עם ב/כ/ל) ומתי היא נשארת (עם מ׳)

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א׳ – בחירה מרובה

- 1. ב – הילד
- 2. ב – הכלב הקטן
- 3. ב – ירושלים
- 4. ב – נעלמת בכתיב ונשמע פתח
- 5. ד – מהספרייה
- 6. ג – הכדור האדום

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

- 1. נכון – זה בדיוק התפקיד של ה׳ הידיעה
- 2. לא נכון – שמות פרטיים כבר מסוימים בלי ה׳
- 3. נכון – צריך התאמה בין שם העצם לתואר
- 4. לא נכון – עם מ׳ ה׳ נשארת, למשל מהבית
- 5. נכון – שניהם מקבלים ה׳ יחד

חלק ג׳ – השלמת מילים

- 1. הכלב
- 2. הגבוה
- 3. בגן
- 4. לים
- 5. כשוטר
- 6. מהספרייה

חלק ד׳ – התאמה

- 1 – ב (הכלב)
- 2 – ד (הילד הגבוה)
- 3 – א (בבית)
- 4 – ה (מהבית)
- 5 – ג (לים)

חלק ה׳ – שאלות קצרות

- 1. כשמדובר בדבר מסוים ומוכר שכבר דיברנו עליו קודם.
- 2. לדוגמה: החתול השחור ישן על הספה.

חלק ו׳ – כתיבה

- 1. לבדוק שימוש נכון בה׳ הידיעה והתאמה בין שם עצם לתואר

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התשובה צריכה לכלול שמדובר בדבר מסוים ומוכר
- ה׳ נעלמת בכתיב ונשמע פתח
- הדוגמה צריכה לכלול ה׳ גם בשם העצם וגם בתואר

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדוגמאות מהכרטיס ההסבר לפני תחילת הדף
- כדאי להדגיש בעל פה את ההבדל בין ב/כ/ל (ה׳ נעלמת) לבין מ׳ (ה׳ נשארת)
- לתלמידים מתקשים אפשר לדלג על הפריטים המסומנים כקשים

דף תרגול: ה׳ הידיעה

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

ה׳ הידיעה היא אות קטנה שמוסיפים לפני שם עצם כדי לומר שמדובר בדבר מסוים ומוכר. בדף הזה נתרגל מתי מוסיפים אותה, מה קורה לשם תואר, ומה קורה לה׳ כשמוסיפים לפניה ב/כ/ל או מ׳.

1 חלק א׳ – בחירה מרובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזו מילה היא מיודעת (יש לה ה׳ הידיעה)?

א) ילד ב) הילד ג) ילדים ד) ילדה

2. באיזה משפט שם התואר מיודע בהתאמה לשם העצם?

א) הכלב קטן ב) הכלב הקטן ג) כלב הקטן ד) כלב קטן

3. איזו מילה היא שם פרטי ולכן לא מקבלת ה׳ הידיעה?

א) הספר ב) ירושלים ג) הכיתה ד) התלמיד

4. מה קורה לה׳ הידיעה כשמוסיפים לפניה את האות ל׳?

א) נשארת כרגיל בכתיב ב) נעלמת בכתיב ונשמע פתח ג) הופכת לאות אחרת ד) המילה מאבדת את משמעותה

5. באיזה צירוף ה׳ הידיעה נשארת למרות שיש תחילית?

א) בבית ב) לים ג) כשוטר ד) מהספרייה

6. איזה צירוף נכון לתיאור כדור אדום מוכר?

א) הכדור אדום ב) כדור האדום ג) הכדור האדום ד) כדור אדום

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ה׳ הידיעה אומרת שמדובר בדבר מסוים ומוכר.	☐	☐
2	שמות של אנשים ומקומות מקבלים ה׳ הידיעה.	☐	☐
3	כשיש שם תואר אחרי שם עצם מיודע, גם התואר מקבל ה׳.	☐	☐
4	עם האות מ׳ ה׳ הידיעה נעלמת בכתיב.	☐	☐
5	״הילד הגבוה״ הוא צירוף של שם עצם מיודע ושם תואר מיודע.	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. ראיתי כלב ברחוב. _____ נבח עלי.

2. הילד _____ רץ מהר מאוד.

3. ב + הגן = _____

4. ל + הים = _____

5. כ + השוטר = _____

6. מ + הספרייה = _____

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כלב	___	**א.** בבית
2. ילד גבוה	___	**ב.** הכלב
3. ב + הבית	___	**ג.** לים
4. מ + הבית	___	**ד.** הילד הגבוה
5. ל + הים	___	**ה.** מהבית

5 חלק ה' – שאלות קצרות

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מתי מוסיפים ה' הידיעה לשם עצם.

2. כתבו משפט אחד עם שם עצם מיודע ושם תואר מיודע.

6 חלק ו' – כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו שלושה משפטים קצרים: אחד עם שם עצם לא מיודע, אחד עם אותו שם עצם מיודע, ואחד עם שם עצם מיודע + שם תואר מיודע.

כרטיס יציאה

מתי מוסיפים ה׳ הידיעה לשם עצם?

מה קורה לה׳ הידיעה כשמוסיפים ב/כ/ל לפני מילה מיודעת?

תנו דוגמה לשם עצם מיודע עם שם תואר מיודע.

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀